

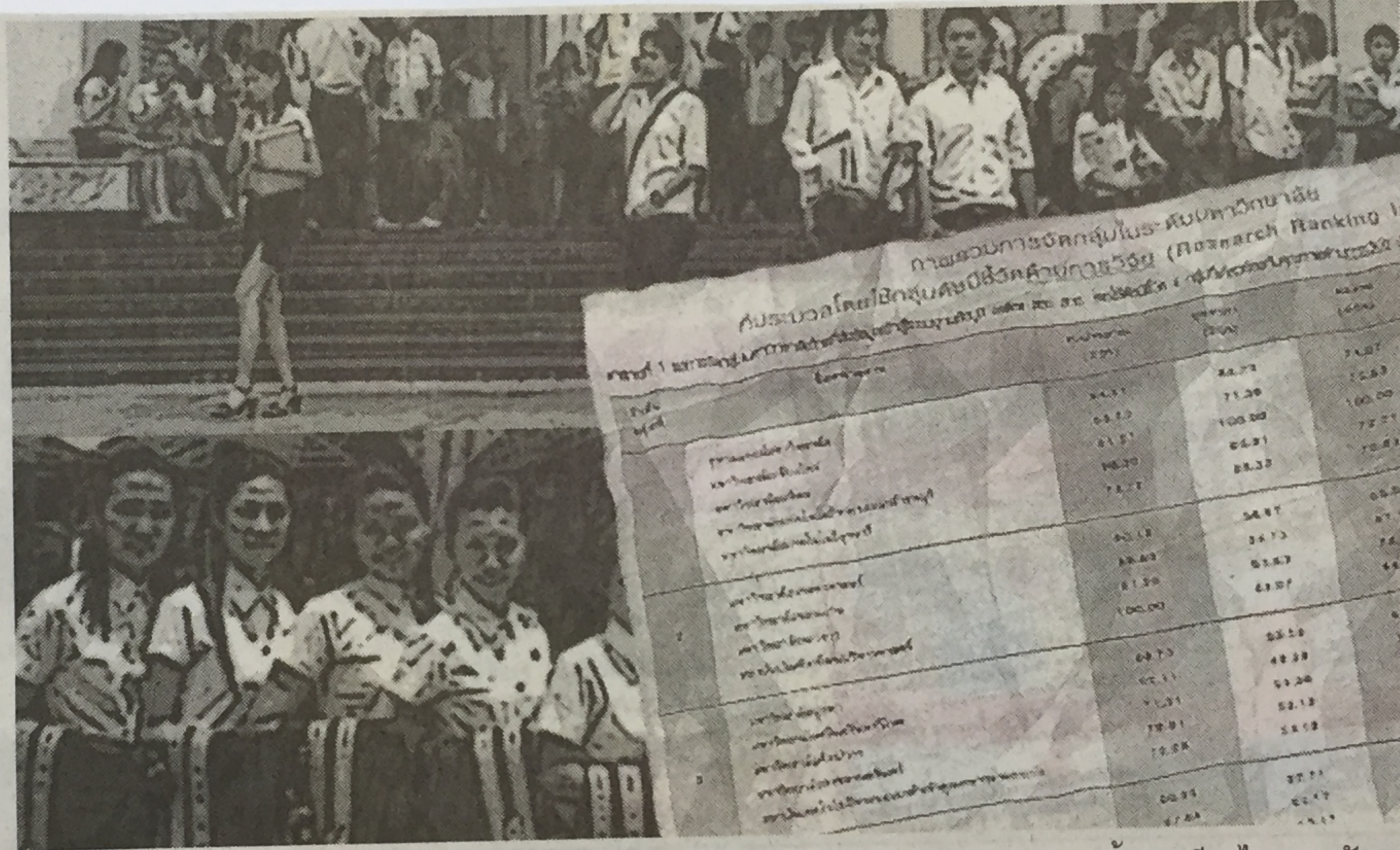
การประกาศผลการ จัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย เมื่อไม่กี่วันก่อน เป็นที่ฮือฮากันมากที่สุดทีเดียวในหมู่นักวิชาการแทบทุกสังกัด นับตั้งแต่การประกาศว่ามาตรฐานของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการให้ความร่วมมือกรอกข้อมูลแต่ไม่ยอมให้จัดอันดับ นอกจากนี้ การเข้ามาประเมินมหาวิทยาลัยรอบสองของสำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ก็เป็นอีกเหตุหนึ่งที่ทำให้เรื่องนี้กลายเป็นทอล์ค ออฟ เดอะ ทาวน์ ในหลาย ๆ แง่มุม และหลายมิติ

ความพยายามในการประเมินศักยภาพ และจัดอันดับของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) นี้ นักวิชาการจำนวนหนึ่งอาจไม่เห็นด้วย แต่ด้านหนึ่งต้องยอมรับว่าได้ก่อให้เกิดความตื่นตัวในเรื่อง คุณภาพอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบรรดามหาวิทยาลัยขนาดเล็กและมหาวิทยาลัยวัยเตาะแตะอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.) ที่เพิ่งเข้ามาร่วมขบวน

ทั้งนี้ คงไม่ได้หมายความว่า นับสิบๆ ปีของการเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู วิทยาลัยครู หรือสถาบันราชภัฏ จะไม่ได้คำนึงถึงคุณภาพในการเรียนการสอน เพียงแต่ว่าการสอนที่ผ่านมานั้น มุ่งสอนทั้ง หนังสือ และ คน ไปพร้อมๆ กัน มากกว่าที่จะเน้นแต่ภาควิชาการและหนังสืออย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของนักศึกษาตามที่ทราบกันดี บัณฑิตของ มรภ.โดยภาพรวมจึงมีคุณลักษณะคล้ายกัน คือไม่โดดเด่นในภาคทฤษฎี แต่ในภาคปฏิบัติแล้ว ผู้ได้สบายมาก แถมยังมีมานะพยายาม และจริยธรรมสูง ดังนั้น เมื่อทราบว่า จะต้องถูกประเมินและตรวจสอบโดยองค์กรภายนอก มรภ.จึงต้องปรับตัวขนานใหญ่

และเมื่อผลการจัดอันดับปรากฏออกมา ก็ได้สะท้อน "ความจริง" อะไรบ้าง

ประการแรก การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยด้านการเรียน

การสอน มี มรภ.เพียง 3 แห่งอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่า พอไซ์ ส่วนที่เหลืออยู่ในกลุ่ม ต้องปรับปรุง ซึ่งไม่ใช่ผลที่พลิกความคาดหมายแต่อย่างใด หากที่น่าสังเกตคือ ในกลุ่ม พอไซ์ นั้น นอกจาก มรภ.สวนดุสิต, มรภ.วไลยอลงกรณ์ และ มรภ.นครปฐมแล้ว ก็ยังมีมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ อีกหลายแห่งรวมอยู่ด้วย อาทิ ม.บูรพา, ม.มหาสารคาม, ม.แม่โจ้, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ฯลฯ

จึงจำเป็นต้องกล่าวด้วยว่างบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีของมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ เหล่านี้ กับ มรภ.แต่ละแห่งนั้น ไม่อาจนำมาเทียบกันได้เลย การจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงคุณภาพของบัณฑิตเป็นที่ตั้ง จนติดกลุ่มพอไซ์ นั้น คาดเดาได้ไม่ยากกว่าอาจารย์เหล่านั้นของ

มรภ.ต้องกระเสือกกระสนและดิ้นรนเพียงไร การจัดสรรงบประมาณรอบใหม่หน้าจะต้องทบทวนในเรื่องนี้อย่างหนัก หรือจะต้องรอให้พวกเขาหมดแรงและล้มหายตายจากไปก่อน

ส่วนกลุ่มที่ต้องปรับปรุง ซึ่งมีแต่ มรภ.ทั้งหมดนั้นก็ยิ่งไม่ควรละเลยเรื่องความเท่าเทียมกันในด้านงบประมาณ เพราะมีคำอธิบายหลายชุด แต่ตัวแปรร่วมตัวแปรหนึ่งของทุกชุดคำอธิบาย คืองบประมาณ

ประการที่สอง การจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยด้านการวิจัย ปรากฏเช่นกันว่าในกลุ่ม พอไซ์ มีทั้งมหาวิทยาลัยใหญ่ๆ และ มรภ.อีก 2-3 แห่งรวมอยู่ด้วย สะท้อนว่า มรภ.ก็ไม่ได้ด้อยเสียทีเดียวสำหรับภารกิจการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ควรหรือที่จะเพิกเฉยและปล่อยตามบุญตามกรรมเรื่อยไป

การประเมินศักยภาพ และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย ไหนๆ ก็ทำกันมาถึงเพียงนี้แล้ว ถ้าจะให้ได้ประโยชน์อย่างแท้จริงก็ไม่ควรจะเป็นแค่ กิจกรรมทางปัญญา ของผู้จัดและผู้เกี่ยวข้อง แต่ต้องคิดต่อไปให้หนักด้วยว่าจะยกระดับโดยสนับสนุนและพัฒนามหาวิทยาลัยวัยเตาะแตะทั้งหลายในด้านใดบ้าง และอย่างไร

ประการที่สาม ในบรรดา มรภ.ด้วยกันนั้น ภาพการจัดอันดับนี้ ไม่ว่าจะเชื่อถือได้หรือไม่ ไม่ว่าจะครอบคลุมทุกตัวแปร และตัวบ่งชี้ที่สำคัญหรือไม่ ก็นับได้ว่าเป็นกระจกเงาที่สะท้อน ความจริง หลายชุด แน่นนอนที่สุด ชุดหนึ่งคือ ภาพสะท้อนของวิสัยทัศน์ และการปรับตัวของผู้บริหารและบุคลากร

ถ้าผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ ถ้าบุคลากรของมหาวิทยาลัยยังต่างคนต่างอยู่ แบ่งพรรคแบ่งพวก ไม่ดูคำดูดี ไม่ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและกระบวนทัศน์ คงยากที่จะพัฒนาไปสู่ อันดับ ที่สูงขึ้น ที่กล่าวเช่นนี้มิได้หมายความว่ามหาวิทยาลัยต้องทำทุกอย่างเพื่อเข้าสู่อันดับต้นๆ แต่ถ้าทำดีแล้ว เกิดผลดีต่อคุณภาพของบัณฑิต สังคม และชุมชน การถูกจัดอันดับก็จะเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ

ดังนั้น หากอยู่ในกลุ่ม พอไซ์ ก็อย่าได้หลงระเหิง และภาคภูมิใจจนเกินเลย เพราะถ้าเพียงแค่หยุดก้าวไปข้างหน้าก้าวหนึ่ง ก็เท่ากับกำลังก้าวถอยหลังไปแล้วหนึ่งก้าว และถ้าอยู่ในกลุ่มที่ ต้องปรับปรุง ก็ยิ่งต้องทำงานกันหนักมากขึ้น

อย่างน้อยที่สุด ตอนนี้รู้แล้วว่ายืนอยู่ตรงไหน มีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไร การจะก้าวเดินต่อไปในทิศทางไหน คงไม่ใช่เรื่องยากเสียทีเดียว